HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מנודין ומצורעין מה. להכי קאמר להו בהדדי משום דפשיט להו בהדדי: **מנודה שמא וכו'.** סיפא דברייתא היא: **כגלו של עכן. דכתיב** (יהושע ז) ויקימו עליו גל אבנים גדול: **וכן מפעטפין.** מפורש במסכת תענית לאחר שהתענו שלש עשרה ת"ש: **מנודה לשמים.** כי הני שמעי דמימילי ולהכי לריכי עטיפת הראש: **לאחר.** לריכין עטיפת הראש: **יעטה.** משמע עטיפת הראש: **פלוני.** זה תפילין: **דכל שהוא חוץ מגופו אף הוייה לאמורה ברגש.** דאמר בפרק ד' [מגילה כה.] המניח תפילין בלילה לא יניח ביום: **ואפילו בלילה.** דאמר בפרק ב' [שבת ל.] המניח תפילין בלילה לא יניח ביום: **מאי לאו.** שיהא רשאי להניחן: **בשלמא מחשיכה.** דמשעת הנחה הוי לילה: **אלא מעתה.** דמשמע מגופו: **ומודרת.** כלומר שיהא רשאי להניחן מכאן ואילך: **אלא מעתה.** אם כן מפורש בפרק ב' [מגילה כה.] המניח תפילין מניח: **דהא ת"ל ולשמרת חקיך את הדבר הזה.** כלומר בדבר זה תהא מצוה עליך שתהא שומר עליו: **שם.** במסכת מגילה: **מי קתני לשמה.** שמקור בשאילת שלום: **מוחרם.** שמתרימין בחרם לאחר ל' יום לאחר הנזוי א]: **כפקפא דערכות.** כשוק של לאחו מקום: **בעלי קריין אסורין.** לפי שצפ להם מחמת שמחה וקלות ראש וליכא לימה:

מנודין ומצורעין מה הן בתספורת ת"ש א מנודין ב ומצורעין אסורין לספר ולכבס מנודה שמת ב"ד סוקלין את ארונו ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אבנים בגלו של עכן ג אלא ב"ד שולחין ומניחין אבן גדולה על ארונו ד ללמדך שכל המתנדה ומת בנידויו ב"ד סוקלין את ארונו ד אבל חייב בעטיפת הראש מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [1] ולא תעטה על שפם מכלל דכולי עלמא מיחייבי מנודה מהו בעטיפת הראש אמר רב יוסף ת"ש ה והן מתעטפין ויושבין כמנודין וכאבלים עד שירחמו עליהם מן השמים א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דחמיר מצורע מהו בעטיפת הראש ת"ש [2] ועל שפם יעטה ו מכלל שחייב בעטיפת הראש ש"מ ז אבל ח אסור להניח תפילין מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [1] פארך חבוש עליך מכלל דכ"ע אסור ט מנודה מהו בתפילין תיקו מצורע מהו בתפילין תיקו ת"ש [2] ט והצרוע י לרבות כ"ג בגדיו יהיו פרומים יא שיהו מקורעים [2] וראשו יהיה פרוע אין פריעה אלא יב גידול שער דברי ר"א ר"ע אומר נאמרה הוייה בראש ונאמרה הוייה בבגד מה הוייה האמורה בבגד דבר שחוץ מגופו אף הוייה בראש דבר שחוץ מגופו מאי לאו אתפילין אמר רב פפא לא [1] אכומתא וסודרא אבל י אסור בשאילת שלום דקאמר ליה רחמנא ליחזקאל [1] האנק דום מנודה מהו בשאילת שלום אמר רב יוסף ת"ש יב ובשאילת שלום שבין אדם לחברו כבני אדם הנזופין למקום א"ל אביי דלמא מנודה לשמים שאני דחמיר מצורע מהו בשאילת שלום ת"ש ועל שפם יעטה שיהו שפתותיו מדובקות זו בזו שיהא כמנודה וכאבל יג ואסור בשאילת שלום ש"מ וניפשוט מינה למנודה אמר רב אחא בר פנחס משמיה דרב יוסף מי קתני שאסור שיהא כמנודה וכאבל יד [קתני] במילי אחרנייתא ואסור נמי בשאילת שלום טו אבל אסור בדברי תורה מדקאמר רחמנא ליחזקאל דום מנודה מהו בדברי תורה אמר רב יוסף ת"ש מנודה יז שונה ושונין לו נשכר ונשכרין לו יח מוחרם לא שונה ולא שונין לו לא נשכר ולא נשכרין לו יט אבל שונה הוא לעצמו שלא יפסיק את למודו כ ועושה לו חנות קטנה בשביל פרנסתו ואמר רב זבוני מיא בפקתא דערבות שמע מינה מצורע מהו בדברי תורה כא ת"ש [3] והודעתם לבניך ולבני בניך יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב מה להלן באימה וביראה וברתת ובזיעה מכאן אמרו כב הזבין והמצורעין ובועלי נדות כג מותרין לקרות בתורה ובנביאים ובכתובים ולשנות במדרש ובש"ס בהלכות ובאגדות כד ובעלי קריין אסורין ש"מ אבל ר אסור כה בתכבוסת דכתיב [4] וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים מתאבלת על מת מנודין ומצורעין מה הן בתכבוסת ת"ש מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס ש"מ אבל ש חייב בקריעה דקאמר להו רחמנא לבני אהרן [5] לא תפרומו מכלל דכ"ע מיחייבי מנודה מהו בקריעה תיקו מצורע מהו בקריעה ת"ש [2] בגדיו יהיו פרומים ת שיהו מקורעים שמע מינה אבל א חייב בכפיית המטה דתני בר קפרא

דמות

בועל נדה מודה ללא חציצ טומאה יוצאה מגופו ואפילו מאן דבעי למימר בפרק ללו נדעי נפסקים (דף סמ.) ובפ"ק דיומא (דף ו.) דמשמלא חוץ לשמי מחצות כמו בעל קרי מ"מ לא חציצ טומאה יוצאה מגופו ורבי יהודה נמי הלריך טבילה לדברי תורה [6] בתוספ' פ' דכיון דטומאת בועל נדה מכח קרי רבי יהודה מודה הלריך טבילה:

ס"ג **מנודין** ומצורעין מה הן בתכבוסת ת"ש מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס. ונספר הרב לא היה כתוב כל זה והיה קשה לרב למה לא בעי ליה ותירן בפרק חייבי בעייא דגדי תספורת ומהא הקשה לקמן גבי עשיית מלאכה קמיבעי ומביא בריימא לעיל ונפכרין ותירן דמגד דמצורע קאי בתיקו קא בעי מנודה ומייתי לבריימא לעיל:

ורמינהי

יט א מיי' פ"ו מהלכות טומאת לרעת הלכה ד סמג עשין לאוין רח ועשין ללה טוש"ע יו"ד סי' שלד סעיף ב:

כ ב מיי' פ"א מהלכות טומאת לרעת הלכה ו סמג עשין שם:

כא ג מיי' פ"ו מהלכות ת"ת שם סמג עשה טז טוש"ע שם ס"ג [וסמ' שמה ס"ק]:

כב ד מיי' פ"ב מהל' מלל הלכה ט יט סמג עשין לאוין רכ טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שם סעיף ג:

כג ה מיי' פ"י מהלכות טומאת לרעת הלכה ו סמג עשין לאוין:

כד ו מיי' פ"ד מהלכות מלל הלכה ט סמג עשין דרכנן ג טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שם סעיף ג [שו"ע ג"ת סמ' לא עי' ש"ך יו"ד סי' שלד ס"ק יב]:

כה ז ח ט מיי' הל' טומאת לרעת שם סמג עשין לאוין:

כו י מיי' פ"ב מהלכות מלל הלכה ג כ סמג עשין דרכנן ג טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שם סעיף ג:

כז כ מיי' פ"ג מהלכות תענוית הל' ח טוש"ע ג"ת סי' תקעה סעיף ז:

כח ל מיי' פ"י מהלכות טומאת לרעת הל' ו סמג עשין לאוין:

כט מ מיי' פ"ה מהלכות מלל הל' ג טו סמג עשין דרכנן ג טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שפה: ל נ ס ע פ מיי' פ"ו מהלכות ת"ת הל' ד ה טוש"ע יו"ד סי' שלד סעיף ב:

לא צ מיי' פ"י מהל' טומאת לרעת הל"ו [ופ"י מהל' ס"ת הל"ח] סמג עשין לאוין רמ טוש"ע ג"ת סי' קפ סעיף ג ויו"ד סי' רפב סעיף טן]:

לב ק מיי' פ"ד מהל' ק"ש הל' ו טוש"ע ג"ת סי' סה סעיף ב:

לג ר מיי' פ"ב מהלכות מלל הלכה ג ג סמג עשין דרכנן ג טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שפה סעיף ג:

לד ש מיי' פ"ת מהל' מלל הלכה ג טוש"ע שם סי' שמ סעיף ג:

לה ת מיי' פ"י מהל' טומאת לרעת הל' ו סמג עשין לאוין:

לו א מיי' פ"ב מהלכות מלל הלכה ג יח סמג עשין דרכנן ג טוש"ע יו"ד סי' שפ סעיף ג ושו"ע שפה סעיף ג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ובועלי נדות וכו' לעיל מייתי מיניה איסור תספורת לגבל:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ובועלי נדות וכו' עי' תוספ' פ' דביון דשומאת בועל נדה. עיין מנחה למלך פ"ג ה"ג מהל' ביאת מקדש:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה מוחרם שמתרימין בחרם לאחר ל' יום לאחר הנזוי. ג"ב לאחר ל' שים לניל לקמן דף סו ע"ל ותוי כותם רש"י לאחר שלשים שמניח לתניל שם ושוין לאחר שלשים ומתרימין לאחר שלשים:

מוסף רש"י

מדקאמר ליה רחמנא ליחזקאל פארך חבוש עליך. דקאמר ליה דמשמע שיהי נוקף מתך את מחמד עיניך במנפה וגו' האנק דום מתים אבל לא תעשה, לא תתאבל עליהן, פארך חבוש על לחשך, שלא כדרך שאר אבלים, לפי שאני עושה לותך חות ומופת ליקולל שכך עתידין למות מתיהן ואין להם מתאבל עליהם, אלמא אבל אסור בתפילין (סוכה כה:). **והצדוק לרבות כהן גדול.** שנוהג בו בערב (לעיל יד:). **מה להלן באימה וביראה.** דכתיב (שמות כ) ויהי העם ויעופו וגו' (ברכות כב:). **מכאן אמרו.** כל הטעמים מותרים בתורה, שאף הם יכולים להיות בחימה ובכעס, אבל בעל קרי אינו אלא מתוך קלות ראש וחוסר הדעת, ובועלי נדות, אם בעלו לקריין לדברי תורה, הטבילה אינה עולה להם להטהר מטומאת בועל נדה שהיא שבעת ימים, אבל לתקנת עזרא עולה להם כלאחן כמתניתין (נכרות כו:). **זב שראה קרי ונדה כו'** לקריאן טבילה (שם כב:).

רבינו חננאל

וכן מנודה וכן מצורע. דתניא מנודין ומצורעין אסורין לספר ולכבס. מנודה שמת בית דין סוקלין את ארונו, ר' יהודה אומר לא שיעמידו עליו גל אבנים כגל עכן, אלא בית דין שולחין ומניחין אבן על ארונו כו'. **אבל חייב בעטיפת הראש.** מדאמר ליה רחמנא ליחזקאל, לא תעטה על שפם, מכלל דכולי עלמא אסירי. וכן מנודה, דתנן והן מתעטפין ויושבין כמנודין ואבלים עד שירחמו עליהן מן השמים. ודחי אביי דילמא מנודה לשמים דחמיר חייב בעטיפת הראש, אבל מנודה לבני אדם לא. ולקולא עבדינן ולא מחייבינן למנודה בעטיפת הראש, דהא אביעיא ולא אפשיטא. **אבל אסור בתפלין.** מדכתיב ביחזקאל, פארך חבוש עליך, מכלל דכולי עלמא אסירי. מנודה מהו בתפלין תיקו. מצורע מהו בתפלין ולא אפשיטא בהדיא. **אבל אסור בשאילת שלום.** מדכתיב ביחזקאל, האנק דום, אלא דבר, מכלל דכולי עלמא אסירי. [וכן מנודה וכן מצורע. **אבל אסור בדבר]רי תורה.** דאמר רחמנא ליחזקאל האנק דום, מכלל דכולי עלמא אסירי. מנודה מאי, ת"ש מנודה שונה ושונין לו, נשכר ונשכרין לו. מוחרם לא שונה ולא שונין לו [לא נשכר] ולא נשכרין לו, אבל שונה לעצמו שלא יפסיד תלמודו, ועושה לו חנות קטנה בפקתא דערבות שהיא ארץ ציה רחוקה מן הישוב, לזבוני מיא כדי פרנסתו. וכן מצורע מותר בדברי תורה. **אבל אסור בתכבוסת ובכפיכה.** שנאמר וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה ויאמר אליה התאבלי נא ולבשי נא בגדי אבל ואל תסוכי שמן והיית כאשה זה ימים רבים ויאמר אליה לא תפרומו מכלל דכולי עלמא חייבים, וכן מצורע. מנודה מאי, תיקו. **אבל חייב בכפיית המטה.**

לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ: יום אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְיָ אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב בֶּאֱמֹר יְיָ אֵלַי הַקְהֵל לִי אֶת הָעָם וְאַשְׁמִיעֵם אֶת דְּבָרַי אֲשֶׁר יִלְמְדוּן לְיִרְאָה אֹתִי כָּל הַיָּמִים אֲשֶׁר הֵם חַיִּים עַל הָאֲדָמָה וְאֶת בָּנֵיהֶם יְלַמֵּדוּן: דברים ד ט-י

3. רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמֹר נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וּפֶן יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ וְהוֹדַעְתָּם לִבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בָנֶיךָ:

4. וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה חֲכָמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי נָא בְּגִדֵי אֵבֶל וְאַל תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים מִתְאַבֶּלֶת עַל מֵת: שמואל ב יד ב

5. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אַהֲרֹן וְלִאלְעָזָר וּלְאִיתָמָר בָּנָיו רָאשֵׁיכֶם אַל תִּפְרָעוּ וּבִגְדֵיכֶם לֹא תִפְרֹמוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְעַל כָּל הָעֵדָה יִקְצֹף וַאֲחֵיכֶם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל יִבְכּוּ אֶת הַשְּׂרֵפָה אֲשֶׁר שָׂרַף יְיָ: ויקרא י ו

NOT FOR SALE